

Nr 1 2025 Årgång 31. Utgiven av Västergötlands spelmansförbund

Västgöta spelmannen

Innehåll
Årsmötesinbjudan
Allspelslåtar
Musiken där jag bor
Tredjedag Jul i Ransberg
Folkfest i Ulricehamn
Spelmansgrupper och folkdanslag
Den dansante ungkarlen
Kalendarium

Västgötaspelmannen

Nr 13 - 2025 Årgång 31.

Utgiven av Västergötlands
Spelmansförbund

Utkommer med fyra nummer per år
planerade till veckorna 6, 22, 39 och 49.
Material till tidningen sänds, om ej annat
anges, till tidningens adress **senast 5**
veckor före utgivningsdatum.

Presstopp för Nr 2 - 2025 år den 28 april 2025.

Annonser kontakta annonsansvarig.
Annonsspriser: Helsida – 1200 kr;
Halvsida – 600 kr; 2 sp x 100 mm – 400
kr; 1 sp x 100 mm 200 kr. Medlemmar
annonserar gratis.

Tidningens E-postadress är:
redaktion@vsf.nu

Redaktionskommittén består av:
Anders Brissman, även förbundets
kassör, Tibro Tel. 072-528 91 28.
kassor@vsf.nu

Ann-Katrin "Olga" Hellner, Lerdala.
Annonssansvarig
Tel. 0708-74 44 14.
olga.hellner@gmail.com

Kristin Svensson, Mariestad.
Tel. 070-342 86 25. kristin@fornfela.se
Björn Restin, Nossebro, **ordförande**
och webmaster. Tel. 073-635 30 93
webmaster@vsf.nu

Ola Wirtberg, Lerdala. **Grafisk form**
Tel: 0708-558823. ola.wirtberg@telia.com

Ansvarig utgivare för
Västgötaspelmannen, och
ordförande för förbundet:
Björn Restin, Nossebro,
Tel. 073-635 30 93
ordforande@vsf.nu

Förbundets hemsida:
<http://www.vsf.nu>

Medlemsavgift för år 2025:
400:-/person. Medlem upp till 25 år
150:-. Enbart prenumeration 100:-/år.
Bankgiro: 5949-4591.

Tidningen är tryckt på miljövänligt
papper vid Etcetera Offset, Borås.
För att du ska få tidningen till rätt adress,
meddela eventuell adressändring till
förbundets kassör.

Omslagsbild:

Dans i Ransbergs församlingshem.

Foto: Elof Johansson

Ledare

Ut med det gamla in med det nya, eller?

Ett nytt år. Det är något skönt med just
ett nytt år. På samma gång ett avslut som
en nystart. Årets första tidning samman-
fattar på sitt sätt just det. Här finns åter-
blickar på det som varit. Både det senaste
året och på spelmän som levt långt före
oss. Tidningen är också fylld av det vi har
framför oss. Tillfällen att träffas och spela
tillsammans, tillfällen att lyssna på musik
och tillfällen att utvecklas.

I november var det Världsmusikfestival
i Skara. Jag hade fått äran att vara kon-
ferencier och fick därför tillfälle att sitta
länge och prata med alla de olika artister-
na. En av akterna var irländarna Rónán
O'Snodaigh och Myles O'Reilly. En av
kvällarna blev vi sittande och pratade om
tradition och förmedling av musik. Rónán
berättade om hur han hade lärt sig en me-
lodi av en välkänd irländsk folkmusiker.
Vid varje drill hade han stannat utläring-
en och berättat vem som hade spelat med
just den drillen. Efter ett tag var låten inte
bara en melodi utan ett tidskapsel laddad
med minnen från alla de som spelat lå-
ten innan. Kanske är det just det som är
tjusningen med att spela folkmusik. Att få
ställa sig på axlarna av tidigare generatio-
ner, lägga till sina egna små egenheter och
sen skicka melodin vidare till kommande
generationer. Vi står mitt emellan det som
 varit och det som blir.

Nytt år betyder också årsmöte och i sann
spelmansanda så innebär årsmötet också
ett tillfälle att träffas och spela. I den här
tidningen finns kallelsen till årets års-

möte som kommer vara 8 mars i Bergs
bygdegård. Varje gång vi spelar tillsam-
mans finns det en möjlighet att lära sig
nya gamla låtar. Till årets årsmöte finns
två nya allspelslåtar som den som vill kan
börja spela på redan nu. Den ena är en
polska efter Vilke Rodvik från Mariestad
den andra är en visa som Ivar Johansson
spelade in i Tived. Förutom årsmötet
väntar även Varakursen och Folkfest i Ul-
ricehamn. Musiken där jag bor turnerar
vidare genom vårt landskap och i kalen-
dariat finns en rad konserter och spelträf-
far.

Till sist. Efter juledighet och mitt i ja-
nuarimörkret hade jag svårt att komma
igång att skriva den här ledaren så jag
vände mig till en ny vän att hålla i handen,
Chat GPT. Skriv en ledare till Västgöta-
spelmannen bad jag och fick en lång text
som egentligen inte sa någonting. Men
så i slutet stod fanns ett stycke som fick
tankarna att snurra och orden att komma.
Så det stycket får avsluta den här ledaren.

Nästa gång du hör en ton från en fiol, el-
ler ser någon som spelar på en sålgflöjt,
tänk på att det är mer än bara en melodi.
Det är en länk till vår historia, till vår ge-
mensamma identitet, och det är något
som måste bevaras och utvecklas för de
kommande generationerna. Därför är det
vår gemensamma uppgift att hålla tradi-
tionen levande – för Västgötaspelman-
nens skull, och för alla de som kommer
efter oss.

Allt gott!

Kristin Svensson

Västgöta spelmannens redaktion 2025

Kristin Svensson

Webmaster
Björn Restin

Annonsansvarig
Ann-Katrin Hellner

Anders Brissman

Grafisk form
Ola Wirtberg

Styrelsen för Västergötlands Spelmansförbund

Ordförande & Webbansvarig
Björn Restin, Nossebro.
Tel. 073-635 30 93
bjorn.restin@gmail.com
webmaster@vsf.nu

Vice ordförande och sekreterare
Ola Wirtberg, Lerda
Tel. 0708-55 88 23
ola.wirtberg@telia.com

Kassör
Anders Brissman, Tibro
Tel. 072-52 88 128.
kassor@vsf.nu

Ledamot
Lars Persgren, Vårgårda.
Tel. 070-493 12 36
persgren55@gmail.com

Ledamot
Jonatan Östberg, Mofalla, Hjo
0727-35 50 15
jonatanostberg97@gmail.com

Ersättare
Anna Lindblad, Kvånum
Tel 0730-51 94 66
anna.k.lindblad2gmail.com

Ersättare (vakant plats)

Försäkringsansvarig
Anders Utter, Göteborg
Tel. 070-606 20 12
anders.utter@telia.com
Kontakta i första hand via mejl

Valberedningens sammank.
Mikael Pettersson, Ekedalen,
Tidaholm
Tel 076-225 44 88
mikael.ambrosius@hotmail.com

Förbundets hemsida

<http://www.vsf.nu>

Besök även vår Facebooksida!

Kallelse till årsmöte för

Västergötlands Spelmansförbund Lördagen den 8 mars 2025 i Bergs Bygdegård Program

13:00 Lokalen öppnar för jam	14:00 Allspel
15:30 Årsmötesförhandlingar	17:30 Årsmötesmiddag

Därefter vidtar buskspel i vanlig ordning.

OBS! Årsmöteshandlingarna kommer att finnas som PDF-filer för nedladdning från vår hemsida www.vsf.nu fr.o.m. slutet av januari. Vill du ha handlingarna dej tillsänt i pappersformat så behöver du kontakta Björn Restin.

Motioner till årsmötet skall vara styrelsen tillhanda senast den 20 december.

Kolla på vår hemsida senast någon vecka innan.

OBS! Årsmötesmiddagen är gratis för medlemmar men kräver din föranmälan.

För middagen, kontakta Ola Wirtberg, helst skriftligt via sms eller mail
senast måndagen den 24:e februari.

Tel 0708-55 88 23 eller e-post ola.wirtberg@telia.com.

För mer information om årsmötet:

Björn Restin, 073- 635 30 93, bjorn.restin@gmail.com
Anders Brissman, 072-528 9128, anders.brissman@telia.com

Välkomna!!!

Allspelslåtårsmötet 2025

Snart är det dags för årsmöte och då vill vi från redaktionen pusha lite extra för allspelslåtarna i förbundet. På nästa sida finner du Rodviks polska och en bubblare från våran viskonnessör Kristin Svensson.

Kolla gärna in dom andra allspelslåtarna på vsf.nu/allspelslatar.

Rodviks polska

trad eft Vilke Rodvik, Mariestad

$\text{♩} = 186$

Measures 1-12 of Rodviks polska. The music is in 3/4 time with a key signature of two sharps (F# and C#). The melody consists of eighth and sixteenth notes. Chords are indicated above the staff: D, A, D, D, D, A7, D, G, D, A, D, G. Measure 12 ends with a triplet of eighth notes.

Fint ska dä vara

Efter Runo Hellman

Inspelad av Ivar Johansson

Measures 1-13 of Fint ska dä vara. The music is in 2/4 time with a key signature of two sharps (F# and C#). The melody consists of eighth and sixteenth notes. The lyrics are written below the staff.

Fint ska dä va - ra, re - sa teSka-ra, där finnsdä flic - kor så fi - na å ra - ra.

5 Hem ef-ter häs - ten, re - sa teprä-s-ten. Se'n när du vill tjo-a - lit-tan-lej.

9 Ja som ä bju - den up - på bal, hur sa ja vän-na mej hur sa ja stäl-la mej.

13 Tra - si ä kjo-r-teln sli - ten bak, å ja som ä bju - den på gran-nas bal.

Musiken där jag bor - nya gamla låtar efter Necken

Musiken där jag bor är en turné med fokus på den musik som finns och har funnits på just den plats där konserten äger rum. Genom musik och berättelser om spelmän från trakten hoppas Hans och Jenny aktualisera och väcka intresse kring bygdens musik och på så sätt, med hjälp av publiken, kunna ta del av kunskap och material, såsom fotografier, noter, inspelningar och berättelser. Insamlat och lånat material tas om hand för digitalisering av Svenskt visarkiv. Turnén genomförs i samarbete med Västergötlands spelmansförbund, Svenskt visarkiv, Västergötlands hembygdsförbund, ABF och Studieförbundet Vuxenskolan.

Musiken där jag bor har spelats på runt 30 orter runt om i landskapet och det har kommit in en mängd material i samband med konserterna.

Hösten 2023 styrde projektet kosan mot Svenljunga och där spelades bl. a musik efter spelmanen August "Necken" Medin (1834-1897) från Stenstorpet, Svenljunga. Neckens musik tecknades upp av garverifabrikör Emrik Bäckman i Svenljunga och gavs ut (för violin och piano) som Neckens dansmusik på förlaget Elkan & Schildknecht i Stockholm i starten av 1900-talet, utgivningen gjorde att Neckens musik spreds runt om i landet och även över gränsen till Norge där men kan höra låtarna spelas än idag.

I samband med konserten i Svenljunga lämnades det in ett stort handskrivet notmaterial med låtar som inte finns med i ovan nämnda notsamling. Detta ledde till en uppföljande konsert hösten 2024 där Hans & Jenny spelade "nya" låtar efter Necken. Är du spelsugen och nyfiken på Neckens ny-gamla repertoar?

Kontakta Svenskt visarkiv (svensktvisarkiv.se eller info@svensktvisarkiv.se).

Musiken där jag bor fortsätter sin färd genom landskapet och besöker bl. a Örslösa 16 februari, Sätla 13 mars, Medelplana 19 mars och Lödöse 10 april.

Mer information och ytterligare konserter hittar du på gustafssonkennemark.se

Tredjedag jul - Dans och spelstuga i Ransbergs församlingshem

Redan från början var det full fart på både spelmän och dansare.

Den traditionella tredjedag juldansen som folkdanslaget arrangerar var välbesökt även i år. Evenemanget har hållit på i snart 50 år så det är väletablerat i spelmans och danskretsar. Ett hundratal besökare hittade även i år till Ransbergs församlingshem. Av dessa hade hälften med sig instrument av olika slag. Allt från fioler, nyckelharpor, durspel, dragspel, munspel, basfiol, gitarrer, flöjt till spilopipa., som de trakterade på bästa sätt. Flera riksspelmän fanns med bland musikerna. Olika grupper bland spelmännen bildades och de spelade ihop sig en stund för att sedan komma upp på scenen och spela dansmusik tillsammans till de dansandes förnöjelse. Det spelades både gammeldanser av olika slag och även polskor, den äldsta typen av danser. Grupperna avlöste varandra under kvällen så dansarna fick inte några vilopausar utan fick verkligen röra på sig. Det är trångt och varmt, men vad gör det när man trivs och det gör verkligen samtliga. Både dansare och musiker kommer från stora delar av Götaland men även en speleman kom ändå från Butan.

Att det är populärt att spela folkmusik syns när alla åldrar representeras från 15 års åldern och uppåt. Samtliga rum i församlingshemmet var upptagna av spelemän både kvinnliga och manliga som verkligen trivdes. - Detta är ett av de få tillfällen som vi spelmän träffas och kanske kan byta några låtar med varandra och få spela tillsammans, var kommentaren från flera av musikerna.

Text o foto: Elof Johansson

Dansarna trivdes med musiken

Även den yngre generationen gillad musiken från den stora orkestern

Daniel Westin från Kvänum och Johan Westman från Bhutan spelade

I köket var det fullt

Folkfest Ulricehamn 2025

Den 7 mars är det dags för Folkfest Ulricehamn, detta år för åttonde gången!

Evenemanget som Anna Mogren startade och hade hand om i sju år, har innehållit många härliga tillfällen till att både lyssna och själv vara med och spela. Många ulricehamnsbor och andra intresserade från olika håll har strömmat till när stan har fyllts av spelmän och härlig musik, på skiftande ställen.

Nu har Anna lämnat över rodret till den ideella föreningen Kulturglantan som nu hälsar alla välkomna till Ulricehamn.

Här är lite smakprov på hur dagen ser ut för närvarande. OBS! Med reservation för att tider kan förändras. Dessutom tillkommer en del ännu. Biblioteket är för tillfället stängt på grund av flyttning, så den konserten hålls i annan lokal i år.

15.30 Folkmusik med Kulturskolans elever och lärare. Plats: ICA Maxi, Ulricehamn.

16.30 Konsert med Lisa Moberg & Maria Doumeni Cronholm som spelar traditionell och nyskriven nordisk folkmusik i färgstarka arrangemang på fiol och cello. Plats: Café Stallgården, Ulricehamn. Kom i god tid, det är begränsat med sittplatser.

18.00 Berättarföreläsning med Susanne Lind & Mattias Ristholm tillsammans med kör. Med utgångspunkt i skandinavisk folkmusik tolkas psalmförfattarinnan Lina Sandells psalmer. Sammanvävt med musiken är dramatiska gestaltningar från Linas liv, baserat på dagboksanteckningar och brev. Plats: Ulricehamns kyrka.

Hela kvällen är det framträdanden och jam med många olika spelmän, bland annat får vi höra Jenny Gustafsson, Mikael Pettersson samt Anders, Kristin & Emir trio. Detta sker bland annat i Riddargrändens café & bistro.

Mer info kommer att läggas ut på hemsidan kulturglantan.se samt på Kulturglantan's facebookside efterhand. Kontakt: Sabina Henriksson kulturglantan@gmail.com eller 070-543 4051.

Varmt välkommen till Ulricehamn 7 mars!

Folkfest Ulricehamn 2025

**Lisa Moberg &
Maria Doumeni Cronholm**

**Susanne Lind &
Mattias Ristholm**

Anders, Kristin & Emir trio

Jenny Gustafsson

Michael Pettersson

Elever från Kulturskolan

och många fler...

Fredag 7 mars

Start 16.30 i Café Stallgården i Ulricehamn

Mer info efterhand på kulturglantan.se och Facebook

Svenska kyrkan
ULRICEHAMNS PASTORAT

Efterlysning - Spelmansgrupper och folkdanslag i Västergötland

Vi i styrelsen vill få bättre koll på våra spelmansgrupper här i Västergötland, så om ni har ett aktivt grupp får ni gärna skicka ett mail till bjorn.restin@gmail.com. Skriv gärna med en liten beskrivning av eran grupp, vilken typ av musik ni spelar, vilka tider ni spelar och kontaktuppgifter. Skicka gärna med en bild på laget och om ni vill så

tar vi gärna in en artikel i vår tidning. Det kanske finns någon som letar efter någon att spela med.

Jag tar chansen här att också söka efter folkdanslag efter som jag själv spelar dragspel till Essunga folkdanslag.

Essunga folkdanslag träffas tisdagar kl 19 i Essunga bygdegård och brukar ha ca 30 deltagare varje gång. Fokuset här är att ha roligt när man dansar och så även när man övar på Västgötapolskan. Som dansmusiker får man spela vilken låt man vill så länge det är rätt takt. Jag själv försöker spela låtar jag nästan glömt av för träningens skull.

Väl mött /Björn

Presentation av Spelmansgrupper i Västergötland

Essunga folkdanslag (Västergötlands distrikt) fyllde 70 år 2024.

Folkdanslaget bildades av ett gäng dansglada flickor och pojkar 1954. Laget har tränat i samma lokal sedan dess. Essungadräkten syddes även upp 1954.

Medlemsantalet har ju varierat under åren. Ibland är det lite mer poppis att dans, ibland inte. Efter pandemin så blev det ett rejält lyft. Det verkade som om behovet att komma ut och träffa andra för att dansa var väldigt stort. Detta medförde att både tidigare medlemmar samt nya anslöt till danskvällarna.

Uppvisningar är ju alltid trevligt. Detta för att visa delar av vår svenska kultur. Laget har ca 10 framträdande varje år. Allt från nationaldagsfirande till juldans. Flest framträdande är det ju på midsommarafton då vi besöker fem ställen, allt mellan äldreboende och föreningar som anordnar familjefester. Sista uppvisningen för året är på en marknad där vi dansar gillesdanser till kända julmelodier, alla klädda i tomtemössor. Laget har även genom åren deltagit i gudstjänster med dans. Bl.a "träda in i dansen" och senast fri dans i kyrkan.

Laget har haft en del resor under årens lopp. Bl.a har resor gått till Norge, Spanien och USA.

Anita Holmén
Ordförande

Kontakt: Ordförande och dansledare Anita Holmén 0730-85 47 82

Hej och hå

Folkmusikgruppen Hej och hå bildades våren 2018 bland annat med syfte att föra Sven-Ingvar Heijs rika repertoar av visor och låtar vidare. Sedan dess har repertoaren vidgats till folkliga visor och låtar från hela landet allt efter medlemmarnas förslag.

Gruppen består av Kenneth Dalbris, Mats Fjellman, Anette Hultman, Maria och Roland Tiger. Vi träffas en gång i månaden för övning och samvaro.

Hej och hå underhåller ibland på föreningsmöten och äldreboenden i Mariestad med omnejd, senast på Träffpunkt Sonja på Humlet i Mariestad. I juli 2024 spelade vi även på m/s Mariannes premiärtur på Väner.

Hej och hå samarbetar med ABF.

Kontakt: Maria Tiger, spelledare
070-620 23 15
maria.tiger.1951@gmail.com

Hej och hå

Från vänster: Kenneth Dalbris, Mats Fjellman, Roland Tiger, Anette Hultman och Maria Tiger.

Foto: Eva Wessman-Danielsson 2024-11-28

Mariestads Folkdansgilles Spelmän

Mariestads Folkdansgilles Spelmän

Från vänster: Roland Tiger, Sture Svensson, Mats Fjellman, Kenneth Nilsson, våra gäster från Töreboda Spelmanslag Folke Gustafsson och Lena Lundin samt spelledare Maria Tiger.

Foto: Isabella Grimme

Mariestads Folkdansgilles Spelmän ingår i Mariestads Folkdansgille och spelar vid gilletts övningar på Elvärket i Mariestad varje torsdagskväll under säsongen samt vid alla framträdanden. Spelmännen gör också egna framträdanden på tex bygdegårds- och pensionärsföreningar samt på äldreboenden i Mariestad med omnejd.

Vi är för närvarande fem musikanter som trakterar fiol, nyckelharpa och gitarr. Fr o m i år har vi flitiga besök av musikanter från Töreboda Spelmanslag vid våra träningar och framträdanden.

Mariestads Folkdansgille samarbetar med ABF.

Kontakt:
Maria Tiger, spelledare
070-620 23 15
maria.tiger.1951@gmail.com

Vem var den dansante ungarlen Anners i Svängen? Ur Hjo Tidning 12/1 1906 klippes följande skaldestycke på "hemlagad" västgötsk dialekt

Dans.

Vi sturde te bal härumdan ner i Svängen,
å lustigt må tro att då' ble.
Å stöfva hos Linusa-Kalle i Ängen
ble proppane full sa' i se.

Å Brogåla-Ajust drog sta' på fiolen
så kring hele stöfva då' sang.
Hvarevia en i e' hast ifrå stolen
te dansen må jänta si sprang.

Å i sülle sett hur i ringen di flängde
å hur då' bar å i polkett.
Te sistens så slankia tösera hängde
å rönt om i suna satt' svett.

Å Ajust ble varre å varre te spela,
då' gnissla, då' skrek å då' gnall.
Men han hällde på å drog på sin fela
tess å alla strängera small.

Fiolen te sistens ble plöstrad tehopa
å Ajust tog "kväsarens vals".
Å då börja töser och pöjka te ropar:
ta den ja, må hela si hals.

Å inna vi geck ifrå dansen i Ängen
så ble då' förlöfning må två.
Då' va' mella Jonas och Stina i Svängen
men ja, ja får ensammel gå.
Anners i Svängen.

Anners i Svängen är naturligtvis en pseudonym. Tyvärr är hans upphovsman oidentifierad av undertecknad. Men han förekommer som s k landsmållare med sina diktade alster i Hjo Tidning ett dussin gånger 1905-06 och dessutom med en alltid aktuell skröna på prosa, "När influensia geck" 13/2 1906.

Kväderna handlar oftast om för ungarlar lämpliga friarobjekt runt Svängen och ytterligare ett om "Då va dans". Vidare får man i Hjo tidning 4/6 1906 veta att skalden själv sjungit några av sina skapelser på Excelsiorföreningen Frams fest i Viktoriasalen i Hjo den då gångna oskarianska lördagen.

Möjligen var denne Anners identisk med den "Västgöta-Anners" som tillsammans med "Delsbo-Janne" framträdde som rolighetsministrar under en Godtemplarfest i Tibro de två första dagarna i september 1906. Då hade också en sextett från Hjo varit där och spelat i bara mässingen, likaledes enligt stadens organ 4/9 1906.

Delsbo-Janne tycks emellertid ha varit en suspekt figur. Han försökte förmodligen förtjäna pengar ridande på ryktet att Delsbo var ett Vilda Västern. Redan 2/9 1904 annonserar Falköpings-Posten, att han "uppträder och sjunger roliga visor samt berättar historier (på Helsingemål) från sin hembygd". Men om man ska' tro på Skara Tidning 17/2 & 24/3 1906, har man redan då tröttnat på hans Delsbo-valser både i "Halljonga" och i Vedum. Till den omilda grad att Jannen spöats upp i Barne-Åsaka av några överförfriskade ynglingar men räddats av sin far.

Skara Tidning påstår dessutom att Delsbo-Janne hette Karl Pettersson och var målareson från Fåglum, långt från Delsbo. En djärv personhistoriker vågar därför framkasta teorin, att han var son till målaren och i Vassända födde soldatsonen Edvard Persson Lundqvist (1856 - 1922) i Fåglum¹⁾, samt att han själv blev målare där och hette Karl Richard Lundqvist (1882 - 1960). I den digra sockenmonografin "Fåglum genom Tiderna" från 1975 står en hel del om fader Lundqvist som yrkesman, men inget om att sonen Karls målarkonst uppvisade hälsingska drag. Däremot att denne gått "i arkitektskola i Stockholm i avsikt att utbilda sig till kyrkmålare". Detta rimmar illa med att man i Göta livgardes församling och livkompaniet upptäcker honom in- och utflyttad från och till Fåglum 1902-03.

Av ytterligare intresse för oss tillkännager Falköpings-Posten 24/9 1907 "En

Frödings- och landsmålsafton ... å [lokalen i Falköping] Enigheten af skådespelaren Max Mohlin och Anners Annersa på Hultet". Samma avisa recenserar tre dagar senare denna afton med

"Hrr Björk, Anners Annersa, och Mohlin här i onsdags. Båda syntes vara fullt vuxna sina uppgifter. Anners Annersa drog sina själfkomponerade paschaser och visor på ett ytterst humoristiskt sätt, hvarför han oupphörligt hade publikens odelade uppmärksamhet och mottog de kraftigaste applåder. Hr Mohlin ...".

"Anners Annersa" släktnamn kan alltså ha varit Björk. Sådana personer växer inte på trä'n, varför man som misstänkt delinkvent också skulle kunna dra fram dåvarande komministern, sedermera kyrkoherden i Stenstorp Anders Björk (1855 - 1922). Dennes förnamn överensstämmer ju med den hjovaliske landsmållarens pseudonym. Men finns bevis eller indicier? En sökning i lokaltidningar runt 1906 ger bara exempel på komministerns vältalighet under en skolavslutning i Valtorp med enligt Falköpings-Posten 31/7 1906

"en del skolrådsledamöter med pastor A. Björk i spetsen. Sedan betygsutdelningen ägt rum, tog pastorn till orda, och i ett med fulländad virituositet^[1] framfördt anförande hembar han sitt och församlingens tack till den nu till annan plats aflyttande^[1] läraren E. Lidén ...".

Utöver att han hart när som väntat hade välsmort mål i mun'n, har alltså inget framkommit om denne till präst blivne korporalsson Anders Svensson Björks från Norra Björke böjelser för folkmålet i Skaraborg. Varken i Warholms efterträdare som herdaminnare eller efter korrespondens med experten på björkiana Ann-Britt Boman.

Och börjar vi sedan snoka om "Anners Annersa på Hultet", finner vi att han var öschötte, gunås! Därutöver döpt Mauritz Björck (1882 - 1961), som började paschasa 1906 enligt en biografi av Joakim Johansson och Landeryds hembygdsförening "ute på nätet". Han kan ju ha tagit sig över det lilla innanhavet och till Falköping i september 1907 som passagerare på SS Trafik Håstholmen - Hjo. Därefter vågade han sig ända bort till Grästorp med sin dialektala afton, rapporterar Elfsborgs Läns Annonsblad 11/10 1907. Därifrån drog han snabbt och snällt via bantåg omgående åt Hälsingland i följe Söderhamns Tidning 21/10.

Två annonser i Hjo Tidning 11/12 1906 på samma sida borde slutligen leda fram mot rätt svar på rubrikens fråga om vem vår Anners i Svängen var. Först två ensliga rader "Bomben är utkommen" med det explosiva substantivet tryckt med officinens kanske största och fetaste stilsort. Sedan i spalten intill att det är fråga om en sprängfylld jultidning, vars texter är författade av "Elbe och Anners i Svängen" med namnen spärrade, vilket framgår av illustrationen här intill.

Signaturen Elbe är lätt att identifiera som den i staden födde skräddarsonen, kakeugns- och krukmakaren samt åtminstone under åren 1905-07 Hjo Tidnings egen redaktör Lorentz Bergman (1864 - 1952). Denne är dessutom i Libris registrerad som upphovsman i Hjo till en första svåråtkomlig jultidning Tomten 1902 och en sällsynt liten rar diktsamling 1939. Men vet i dag de hjobor som är skrivna runt den lilla ringgatan Lorentz Bergmans Gata vem han var? Och framför allt: Vem var hans bombastiske medarbetare 1906?

Alla värmlänningar som kan sin Fröding noterar naturligtvis Annersa stöld ovan från "Det var dans bort i vägen ..." i den fjärde strofen. Men ifall en dialektolog undersökte språket i hans dansdikt, skulle hon eller

han säkerligen godkänna benämningen hembränt eller liknande på hela rasket. Ty det är långt ifrån konsekvent, bl a vad stavningen beträffar. Dessutom är ordföljden onaturlig här och var, med "tess å alla strängerna small" som bästa eller värsta exempel.

I detta prov på vad som ibland föraktfullt oförskämt kallas bondkomik, får vi dock i femte strofen ett tidigt exempel på att Kväsar-Valsen legat på den obefintliga svenska folkmusiktoppen alltsedan den försågs med text, noter och illustration av Arthur Högestedt samt trycktes i Albert Engströms skämttidning Strix 28/4 1898.

Men varifrån kom melodin till vad jag döpt om till "Väsarkvalstret"? Få nutida spelmän torde ha lärt sig den efter noter, utan "insupit den med modersmjölken" (eller faders-tutingen?) efter lärofadern Augustinus enligt Pelle Holm. I Strix får vi bara veta att den skall spelas "Grazioso", vilket kan uppfattas dubbeltidigt om man samtidigt ser illustrationen därtill.

*) Var det han eller den spåde kung David som skrek så in i vassen?

Artiklen insänd av Pelle Råf.

Om olyckan är framme så är det bra att ha Instrumentförsäkring

Foto: Ola Wirtberg

Som **medlem** i ett spelmansförbund som är anslutet till Sveriges Spelmans Riksförbund (SSR) och som är folkbokförd i Sverige kan du teckna en försäkring till en förmånlig premie för ditt instrument om det skulle skadas eller bli stulet. Försäkringen, som sker i samarbete med Folksam, ger ett mycket gott skydd. Försäkringen gäller hela världen och täcker skada och förlust.

Försäkringen gäller i huvudsak akustiska instrument av alla slag med undantag av orglar, flyglar och pianon, där särskilda försäkringar måste tecknas. Du kan även försäkra fodral, förstärkare och mikrofoner som tillhör instrumentet.

På Västergötlands Spelmansförbunds hemsida <http://www.vsf.nu/forsakring> finns informationsblad från Folksam.

Om du är intresserad av att teckna försäkring, ta reda på aktuellt försäkringsvärde, kontakta därefter Anders Utter, som hjälper dig att teckna försäkring.

(Är du osäker över värdet bör du först ta kontakt med en yrkesverksam musikinstrumentmakare och göra en försäkringsvärdering.)

Försäkringsansvarig i VSF:

Anders Utter

Tel. 070-606 20 12

anders.utter@telia.com

Kontakta i första hand via mejl

Länkar:

Ansökan som Excel-fil eller som PDF-fil

<http://www.vsf.nu/forsakring/>

Skadeanmälan (PDF)

<http://www.vsf.nu/forsakring/>

Länk till Folksam och instrumentförsäkringen för mer information.

www.folksam.se/forbund/sveriges-spelman

Styrelsen påminner om! Stöd Nils Erikssons Minnesfond!

Fonden är instiftad i första hand i syfte att främja och bevara gehörstradition efter Nils Eriksson och Emil Andersson i Skogstorp, samt i andra hand att uppmuntra spelmän som på ett stiltroget sätt för äldre spelmäns västgötska låttradition och spelsätt vidare.

Du kan stödja denna fond genom en gåva, som sätts in på förbundets bankgiro 5949-4591 och med rubriken Nils Erikssons Minnesfond. Förbundet sänder därefter ett tackbrev till givaren.

Vi hälsar nya medlemmar välkomna

Namn	Ort
Cecilia Josefsson	Ytterby
Emil Josefsson	Ytterby
Anders Ström	Göteborg

Tidigare utgivna
nummer av
Västgöta spelmannen
finns att läsa i PDF-format
på vår hemsida
www.vsf.nu

B

Bli medlem eller fönya ditt medlemskap

Medlemskap (2024) kostar:
Under 26 år - 150:-/år
Från 26 år och uppåt - 350:-/år

(Hedersmedlemmar och ungdomar som går Sjövikskursen är avgiftsbefriade.)

Du kan bli medlem genom att sätta in beloppet på Bankgiro 5949 – 4591. Glöm inte ange namn och adress!

Eller Swisha genom att använda lämplig QR-kod här nedan. Kom ihåg att ange din E-postadress!

QR-kod för dig över 25 år:

123-268 01 63

Medl.avg. över 25 år

QR-kod för dig upp till 25 år

123-268 01 63

Medl.avg under 25 år

7-9 februari

Varakursen
Info: vsf.se

14 februari

Folkmusikkaféet Göteborg
Fru Skagerrak
Info: folkmusikkafeet.se

21 februari

Folkmusikkaféet Göteborg
Lars-Olof Ejstes &
Marika Jakobsson
Info: folkmusikkafeet.se

28 februari

Folkmusikkaféet Göteborg
Rullstråk
Info: folkmusikkafeet.se

7 mars

Folkmusikkaféet Göteborg
Heldanskväll
Info: folkmusikkafeet.se

7 mars

Folkfest i Ulricehamn
Arr: Kulturgläntan
Info: kulturglant@gmail.com
Sabina Henriksson,
070-543 40 51 Se sid. 7

8 mars

Årsmöte för Västergötlands
Spelmansförbund
Bergs Bygdsgård, Lerdala
Info: vsf.nu
Se sid. 3

12 mars

Bohusländsk spelträff 18.30-
21.30.
Med Lennart Mellgren och
Hisingens spelmanslag
Lundby hembygdsförening på
Prästvägen 11, Göteborg,
Bohusläns spelmansförbund
bjuder på fika
Info: knaverstad@gmail.com
eller 070-471 54 80, helst sms,

Tipsa om era kommande
evenemang innan nästa
presstopp 1 november.
Mejla till:
olga.hellner@gmail.com

Kalendarium

13 mars

Musiken där jag bor
Hernströmsgård, Sättila
Info: gustafssonkennemark.se
Se sid. 5

15 mars

Spelmansstämma på Hisingen
17.00-24.00
Lundby hembygdsförening
på Prästvägen 11, Göteborg,
Matpajer, sallad, mackor,
kakor som buffé till rimligt
pris! Gratis inträde.
Info: knaverstad@gmail.com
eller 070-471 54 80, helst sms,

15 mars

Folkmusikkaféet Göteborg
Göteborg Folk Festival
Lena Jonsson Trio
Info: folkmusikkafeet.se

19 mars

Musiken där jag bor
Medelplana bygdegård,
Kinnekulle
Info: gustafssonkennemark.se
Se sid. 5

21 mars

Folkmusikkaféet Göteborg
Haltli/Vårdal/Amper
Info: folkmusikkafeet.se

28 mars

Folkmusikkaféet Göteborg
Spel- och danskväll
Info: folkmusikkafeet.se

4 april

Folkmusikkaféet Göteborg
Västra Lätverkstan
Info: folkmusikkafeet.se

5 april

Dans och spelträff
Tölsjö IOGT-huset kl 18.00
Allspel, prova-på-dans,
buskspel.
Medtag eget fika!
Info: Per Johansson
0725-44 05 40 eller
Pers-Nils Toft 0703-65 51 81

10 april

Musiken där jag bor
Lödöse museum
Info: gustafssonkennemark.se
Se sid. 5

11 april

Folkmusikkaféet Göteborg
Vägspele
Info: folkmusikkafeet.se

25 april

Folkmusikkaféet Göteborg
Spelmansstämma
Info: folkmusikkafeet.se

28 april Prestopp
Västgöta spelmannen 2-25

24 maj

Slottskogsstämman Göteborg
Info: goteborg.folkdansringen.se

Vecka 22
Västgöta spelmannen
ligger i din brevlåda

31 maj

Askeröd spelmansstämma
Askerödgården, Lilla Edet.
Info: askerodsgarden.se

12 juli

Spelmansstämma på
Börjesgården i Hällesåker.
Info: hallesakersspelmannslag.se

Kan du bidra?

Har du dokument eller annat
med folkmusikanknytning
hemma som du inte vet vad du
ska göra med?

Ta kontakt med redaktionen
eller ordföraren så förmedlar vi
kontakten.

Allt är av intresse, detaljer ger
helhet!

Kolla på hemsidor Fb-sidor eller med arrangören vad som
gäller innan du ger dig iväg på spelträffar, stämmor och
andra evenemang.